

KÉPES UJSÁG

Pest 1860. vasárnap, Julius 15-én.
Megjelen minden vasárnap másfél nagy iven.

2. köt. 16. sz.

Előfizetési díj fél évre 5 ft. 25 kr., egész évre 10 ft. 50 kr.
Előfizetheti: Werfer Károly kiadónál feldunator 10. szám alatt, és minden cs. kir. postahivatalnál.

Draskovics Janos (nádor).

(Szül. 1693 † 1648. nov. 8.)

Midőn IV. Béla a tatárok elől Horvátországba menekült, a déli részek azon főurai közé, kik segélyt ígérve sereglettek össze kö-rülte, tartozott Dragos is. — E férfiu a királynak akkor, s később is fontos szolgálatokat te-vén, érdemei jutalmául dús adományokat nyert, nevezetesen a cetinai várat, mely után cetinai grófnak nevezte magát.

Tőle származott a maiglan is létező nagy birtoku trakostyányi gróf Draskovics család, mely büszkén tekinthet vissza őseire, mert bárhol nyitjuk is fel történelmünk könyveit, mindenütt lelünk egy Draskovicsot, ki vagy mint bajnok, vagy mint országlár, vagy mint egyháziő-nök tündöklött és szerzett érde-meket a király s hon iránt.

I. Miklós, Nagy Lajos hősei közt, a legkitünőbbek sorában állt, Gáspár, Mátyás szeméi előtt vérzett el Jajczar alatt; Bertalan a hatalmas Martinuzzi sógora, a mohácsi vérmezőn győztes törökök ellen küzdött. — György, kit az épen nevezett bibornok nevelt, mint pécsi püs-pök a trieszi zsinaton vonta magára bölcsesége s szónoklási tehetsége által az összes katho-likus papság bámulatát, s midőn később zágrábi püs-pök s bán lön, harczy babérokat is aratott.

Fényes pályáját mint ka-locsai bibornokérsek s királyi helytartó fejezte be, miután grófi rangot szerzett testvérének Gás-párnak, ki Trakostyánt is örö-

kölvén utána, fölvette az utódai által ma is vi-selt trakostyányi előnevét.

Gáspár fiai közül György győri püs-pök, János bán volt, s bár soha sem hiányzott ott, hol alkalom nyílt a hős tettek-re, a polgári szolgálatokra, mégis lelt időt a műsáknak is áldozni; többek közt Guevaras „Fejedelmek

órája” című munkája II-ik részét magyarra fordítá, s nejének Istvánffy Évának ajánlá.

Ezen János fia volt a jeles férfiu, kinek képet s életrajzát adjuk.

Atyai házánál kitünő nevelésben része-sülvén, Európa nagy részét beutazta, s a mint visszatért, rendkívüli tudományos képzettsége,

kiterjedt nyelvismerete s finom társalgási modora által a leg-nagyobb mértékben magára von-ta a fejedelem s udvar figyelmét.

Azonnal több fontos szol-gálatokat tévén, a király nem tekintve, hogy még alig lépett a férfi korba, Thurzó Imre ha-lála után árvai főispánná ne-vezte.

Ezen állásában nem lelvén alkalmat őseiként küzdeni a tö-rökökkel, addig esengett, míg a déli határookra küldetett le. Alig ért le s már diadalt vívott ki a tatárokat dúló mozlimok fölött; egyik győzelme a másikat érte, neve dicserve s dicsőítve ismer-tetett mindenfelé, s így mindenki örült, midőn a társországok bán-jává nevezte ki a király.

Mint ilyenek, az Isten sza-bad ege alatt kellett az ősi szo-kás szerint esküt tennie, hogy folyvást fogja a török ellen védni a kormányára bizott or-szágokat, s alighogy letette ezen esküt, már diadalt vívott ki Kvastanicánál, hol halomban he-verték a leölt pogányok hullái.

E győzelem után a 40 év óta elhanyagolt határvárak hely-

Draskovics János.

reállítására fordítá figyelmét, s ismét új hadjáratra készült, midőn Pozsonyba, hol országgyűlést hívott össze a király (1646), kellett felmennie.

A nádori szék meg volt őrülve, a fejedelem őt, Forgách Ádámot, Bethlen Istvánt s Prónay Lászlót jelölte ki, s a rendek ropant bűbőse benne vélte leginkább fellelhetőnek mindazon tulajdonságokat, melyek megkívánatok voltak a nádorban akkor, midőn nemcsak a svéd király s erdélyi fejedelem I. Rákóczy György, de a hon keblében kifejtett elégtelenség is fénygette a bel- s külsőket. Az új nádor tökéletesen megfelelt a benne helyezett bizalomnak, mert főleg neki köszönhető a király s hon, hogy elhárították a mindentelét tornyosuló veszélyek, s hogy a dühöngött orkán sem a trón olospait, sem az alkotmány falait nem dönté össze.

Mindazért, mit mint bán s nádor tón, a legnagyobb mértékben bírta a nemzet tisztelét, s királyától is dús jutalmat nyert a szép s terjedelmes magyarórári uradalom által, mely tíz évi használati birtoklással ruházottot reá.

Kevés héttel azután, hogy rangjához s vagyonához illő fényvel bevezetett magát ezen ideiglenes birtokába, súlyos betegség lepte meg, mire a király — ki érzé, mennyit vesztend, ha épen akkor, midőn megnyitandó volt, s mint a vallásfelek kölcsönös ingerültsége miatt előre látható volt, a keserű összejutásokékel szülőnd országgyűlés, hanyatlak sirba a minden párt bizalmát s tisztelétét bíró nádor -- saját orvosait küldte beteggyáéhoz.

Hiában, a halál kérelhetetlen volt, a nagy férfit 1648-ki nov. 8-án élni megszünt.

Fia III. János s Miklós, noha az első Nádasdy Ferencz veje volt, megtudták magukat óvni a szerencsétlenül kiűtött Wesselenyi-féle összeesküvéstől, de utóbbi, ki Nádasdy lefejeztetése után országbíró leve, az 1681-ki országgyűlésen fényes tanujeleit adta, meny nyire szívén hordja hazájá alkotmányos érdekeit.

Heves kikeléséért magához hívatta a király, kinek szemrehányásai annyira hatottak reá, hogy rövidleg gutaütés oltá el éte fárlójáját.

Midőn Buda alá vonult a császári sereg, valamint később is Jenő sabaudiai, s herczeg Pálffy Miklós csatáiban, s akkor is, mikor majdnem egész Európa ellen kellett a magyar nemzetnek megvédeni ifjú szép királynját, a legjelesebb hősök közt tündöklöttek a nagy nádor utódai, kik közül egy, Sándor, a legújabb időben is kitűnő szerepet játszott az országos s megyei tanácskozátermekben s a közhasznu intézetek pártolása által tanusitá, hogy méltó az anyai század óta tündöklő Draskovics névre.

Egy özvegy asszony lánya.

Vas Gerebentől.

(Folytatás.)

Tovább nem folytathatták a beszédet, a szomszédteremből lépteket hallának, ez okból a nagyszonyy kiment megtudni, kinek mi szűksége van idáig máskálmi utána.

„Nagyszonyyom, — mondja messziről egy leányeselé, — vendég érkezett, most bujnak ki egy löggős kocsiából, értsd hintőből a mostani elnevezés szerint, — a mint látom, uriaszonyok lesznek.”

„Náladnál okosabb is ilyesmit gondolt

volna, a löggős kocsi látva, — mondja a nagyszonyy, — lódlul csak, mindjárt kinn leszek.”

Utasítja a lányt, Borbála az alatt hirtelen viszszerakta az irományokat, és bezárta a ládat, Mindketten siettek a vendégeket fogadni, csakugyan uri renden levők voltak, most bontakoztak ki a hintónak rakománya közül, s a magasból közvetlen az ülék karokba szállottak.

„Nem várt kedves vendégeim, hadd ölelke bennetek agyon, — mondja Lázárné asszonyom, kitarván karjait az érkezettek elé, — a kéményt kell emlékezet okáért ledönteni, mikor az én A... nem ki mer indulni fészkeből, — persze, előbb meggyóntál, mert egy bünnel el nem indultál volna, hogy el ne törjék a hintónak kereke.”

„Ne panaszkodjál, — felel a másik viszsza, ... hivatalan is eljöttém, itt betekek nálad, kipusztítalak, kiéllek, mert nem magam jöttem, evőt is hoztam ma gammal, Katám is itt van, — mondja a földre lépve és ölelés közben, nézd, milyen nagy lányom van, ilyen helyre hoztam, hol kenyér helyett kalácsot esznek.”

Anyák, lányok egymásnak karjába ölelkeztek, s a szűnni nem akaró csókok száma bizonyítja, hogy a viszlátásban a régi nélkülözött rokonszeretet kárpótlást keres és talál.

„Megzsdásodhatnánk miattatok, mondja szemrehányásképen Lázárné, — tudhatnátok, hogy az özvegyasszony a Japu sarkához van szegezve, különben azt is kilopnák az udvarból, — te rossz asszony, emyi idődig nem jutottunk eszedbe, két esztendeje nem láttalak.”

„Semmi harag, most itt vagyok, — csitítja a vendég, — Katámát is elhoztam, elfért a bérkában, Birikének is lesz beszélgető pajtása.”

„Nem is megyen el innét esztendeig, azt előre megmondom, — ez lesz a bére eddigi hanyagságodnak.”

„Hamar megalkuszom, kedves Lázárném, — jegyzi meg a másik, — az inasestendőket eltöltötte otthon, ide hoztam el felszabadulni, a te kezad alatt hamarabb megpuhul az a vad gyerek, apja mellett nagy szabadjára volt, — hisz tudod, milyen ember az apja, a felesége lábára is sarkantony eszimat húzna, ha nekem több eszem nem volna.”

„Jer ide, kedves piros kőpü, kőkény szemü, eleven szarvasom, te!... mondja Lázárné a a vendéglányt szívéhez szorítva a szobában, — okos ember az a te apád, jól ösmeri Erdélyt, tudja, hogy itt az asszonyoknak egy kézben a főzökkanalat, a másikban kardot kell forgatni, ha valami kutyafejú tatárnál nem akar becsört és medvebört varni. Te, nevető anygal, az a férfi is vak, a ki egyszer meglát és el nem lop.”

„Jaj! ne ijesztegess, — rimánkodik A... né, — ugy is kiráz a hideg, ha rágondolok, milyen veszedelemben élünk nálunk, elhiheted, eső nem jár annyi, mint kalandor. — Főlfordult ez a miországunk, rabolnak szentegyházban, udvarházban, esztröbben, ezüstöt, aranyat, ökröt, lovat, ráadásul leányt, és az apák megörlnek, hogy az esküvőre nagy későn őket is meghívják.”

„Bizony mondom, nem győzzük lebőjtölteni és leimádkozni a sok istentelenséget, — panaszkodik Lázárné is, — ha ez a leány nem volna, keresnék valami nagy gödröt, belefekünném, hogy ne legyek se hallója se látója ez országbomlásnak, — annyi a félelemem

nekem özvegynek, mennyivel boldogabbak vagytok ti, van védőtök, az a derék bátor ember, — de meg is becsüljétek; mert ha ilyen viszontagságos életünk marad, egy jó férfi kész pénzért is többet ér, mint tíz asszony ráadásnak.”

Ujra elemében volt a nagyszonyy, kipanaszkodhatá magát; mert a mint némely ember különösen vágyik némely napon az édes vagy savanyú után, a nagyszonyy rég óhajtott busulni, keseregni, könyeket hullatni; mert nagy igazságot mondott szegény Czakó Zsigmond „Leona” című darabjában, hol egy asszony minduntalan rivafakadván, a szereplők közül azt jegyzi meg az egyik, hogy némely ember nem is szeretne boldog lenni; mert akkor nem panaszkodhatnék.

A nők könyök nélkül szörnyekké válnának, — izgalmás idegzettek élénkebbé, zajosabbakká tevén őket, túlnyomó bennük a közlekedési inger. Az a szerencse, hogy magukat is megíratták, ez náluk azt a hasznót eszkezi, mit a bővizű malomnál a zugó, a fölőleges vizek elvezeti, különben összetörné a malomkerekeket.

A...né, mint előre megmondá, hetes vendégnek maradt, mert idejöttének ezéja az volt, hogy Katalinja a gazdasszonyágáról híres Lázárné mellett lásson különbözőt is édes anyja háztartásától. A bizalmas órák, vallomásokat esaltak ki a jó barátnékból, s A...né megsugta, hogy Katalinnak „bizonyossá” van már, mint hajdanában mondani szokták, — érdemes fiatal ember, ki ellen sem a szülőknek sem a lánynak kifogása nem volt. A megnyegző a következő észre van meghatározva, addig a lányt tapasztalás végett kedves Lázárnéhoz merte elhozni.

„Okosan cselekedted, kedvesem, hogy hozzám hoztad ezt az eleven kis tücsköt, — mondja boldogsággal a nagyszonyy, ez az én lányom már umi kezdé magát, én nem érek rá napestig a szoknyarácza mellett ülni, ha bejöhetek, megkívánja testem-lelkem a nyugodalmat, pajtása nem lehetek; de a két lány együtt elnevetgél; ez az élet való nekik épen. Aztán, tudod, kedves lelkem, az én Birim boldondja lett a könyveknek, ... darab idő óta szinte halványulni kezdett, mintha mindig luga áztatnám; ez eleven Kata mellett a jó kedv hamar reáragad.”

Egy hét múlva A...né elmenendő volt, a nagy löggős kocsi kijárt a felszerből, a eseléd tehát jelentette, hogy készen van a kocsi.

A két anya, két lány az utolsó bucsuzására gyűlt a nagy terembe.

„Kedves Katám, — mondja az édesanya ünnepléses komolysággal, — édes anyád zavát sohasem szabad megunnod, ha szászor ugyanazon egyet találná is mondani, ... olyan magas vagy, hogy én is ugy nézek fel hozzád, tehát nem vagy már abbéli gyerek, meglásd, tehát rajtad, hogy édes anyád nevelt, nem a száraz dajka.”

„Kedves jó anyám, — mondja a szerető gyermek, anyja nyakát átkarolva, — ne busulj, olyan jó gyermek leszek, hogy a néni is megdicsér.”

„No, te rossz lány, most könnyebb szívvel megyek el, — nem is szólok többet, holott egy egész prédikációt komponáltam ki, de ezt is elengedem. Isten veled.

Az elválás valamennyit megrikatta, a nagy lóggos kocsi elutazott, — s az első félóra a zokogásnak esett áldozatul.

A utolsó csepp köny nem volt már igen sós, a utolsó korukhoz méltó elevenségüknek fogva, földvidámulásának, összejárták a nagy épületet, a mellette levő kertnek árnyas helyét, beszéltek azokról az ártatlan semmisségekről, miket a tudósok nem tarták méltónak könyvbe írni, — virágesomókat fűztek, megkoszorúzták egymást, e könnyű teherrel tértek vissza, gondolatokról nem tolakodott a bánat, boldogan mentek, boldogan jöttek vissza.

Borbála a legelső két hét alatt eleven pirossá színesedett, a ürge Katalin mellett nem volt nyugta a lakban, összefürkésztek a háznak külsejét, belsejét, Lázárné nagyszonytól kikérték maguknak a külső gondot, s a két vidám gyermek vizsga négy szemmel példás rendet tartott a külső gazdaságban. Borbála félnélkebb, Kata elevenebb és bátrabb, — Borbála az egysúlyt eddigi tanulmányaival úti helyre, a pihenés alatt boldog egyszerűséggel tárta ki lelki kincsait, melyeket a másik eleven észszel lesett el, s a két leány egymásra hatásában fokonként magasabbra emelkedett. Az együttlét bizalmasságában mindenikben kifejlett együni előnye, s a jóra hajlékony fiatal lélek viasként idomult a nemesebb után.

Szerencsére, egyéniségünk jobb része kellemesen ösztönöz eltanulni társunktól a jót, — és a rossz pájtásnak nagy erőlködésébe kerül a tapasztalatlan s még el nem vetemedtetet lecsalni a jók utjáról. A leányok önkénytelen ösztönzék egymást, és azon gyöngéd, viadal nélküli versenyre keltek, mely nem hasonlít a férféletnek látványoszerű tusáihoz, és a mire csak a nőnek érzülete képes.

Borbála csendesebb, Katalin hevesebb volt. Borbálát anyjának megérett hatalma gondolkodóvá és engedelmessé tette, Katalint apjának zajosabb élete nem ritkán kicsalta a varrósasztal mellől, kezssé idomított piripán megjáratta vele a rengeteget is, ekkép az erőteljes és élénk gyermek ifjúságának rajongásában bámulta a daliákat, és éberálmaiban lerajzolja magának a hősnőknékök vészel vegyes, de diadalokkal megkoszorozott életét. Ha anyja nincsen, az apa amazont nevel belőle, de a gyöngéd nő nem tűrheté a gondolatot, hogy leányát minden férfi bámulja, — (az ilyen nők bejelentnek a történet könyvébe, de rendszeren megsajnáljuk őket) — maratljon nő — ne irjanak róla történetet, hanem vegye el valami jóra való ember.

Katalin élénksége mellett hamar megérett anyját, örömet engedett a gyöngédebb irányának, s most, Lázár Borbála mellett ért meg, hogy a nőnek alárendeltségét lelki korlátozása határozza el, valamint az ugynevezett „kardos asszonyok“ is csak úgy érnek valamit, ha, mint a katonának, van mit megvédelmezni.

Rövid egy hónap alatt a két fiatal hölgy kiegészíté önmagát, a hiányzóit eltanulák egymástól, s a nagyszony tanuja lévén átalakulásuknak, a leányok előtt is örömtelvé mondá: no, nem tagadom, gyerekek, nem bánám, ha ilyen lányom lenne — kettő!

Ez nagy dicséret volt a nagyszonytól, holott ő maga sem tetszett magának; mert rögeszméjévé vált, hogy még neki, Lázárné

asszonyomnak sem engedelmeskednek; mert hiában, — mindössze is — a s s z o n y!

Már két hónapot töltött Katalin Lázárnénál, midőn az Erdélyben elharapódzott megátámadások az országnak innenső felére húzódtak, — gyanus izengetések, mendemonda hírek már előkészíték Lázárnét is a megátámadások lehetőségére.

„Istenem, Istenem, — busongott a nagyszony fő n n s z ó v a l, — a gazemberek rajtunk csapnak, ki védelmez bennünket? ceselédre bizzuk magunkat? jaj, hogy ezek a leányok nem férfiak, tudom, nem mernének ide izengetni.“

Ezt és hasonló aggodalmát napjában huszszor elmondá Lázárné. Borbála könyezett, Katalin vigasztalta, s a nagy szeretetben fölemelt ujjakkal fogadta meg Borbálának, hogy ő megvédeni.

Mesésen hangzik e védelmi ajánlat egy leányunk szájából, s a félnélkebb Borbála, magukra lévén, mosolyogva mondja:

„Kedves Katalinom, én is azt mondom, a mit anyám, — ha mégis valami fiatal ember volnát.“

„Nem bizol bennen? — kérdi az lánzó arcezal, — eddig hallgattam, féltem, kinevetsz; de, lásd, az én apám medvevadászatra is elvitt, — a kardvágás előtt nem hunyom be szememet, atyám a kardot is kezembe adá, s valami jámbor lovagot, hídd el, ha mondom, — irtalmatlan elpáhólnék. Nézd, — mondja lelkesüléssel lekupva egy ősi kardot a fegyverek közül, — a hatvágás suhogva megjárta kezem: két parasztól nem ijednek meg, ha hátulsó támadástól nem félek.“

Katalin arca kisugárzott, lovaglásbani ügyességét bámulák a házbelleik, Borbálát is megösmertette a lovaglás gyönyörével, — s mivel Katalinnak ő is szeretné volna saját előnyeit bemutatni, meghoghogtatván a kardot szabályos vágásaiban, lelkesülten mondja: háboruban születtem, zajban növekedtem, kedves Katalinom, annyiszor megrikatott a sokféle ellenség, hogy kéjt éreznek, ha egyszer egy kopasz törökre, vagy borzas tatárra csaphatnék egy jó éles karddal. Aztán nézd ezt a ceselvást, a fejre mérek, az ellen ösztönből is fejtét védi, addig félkörben elkanyarod kezembem a kard, és az egész mellett szabadon vágom, vagy valami silány rablónak lábszárára vágok: kincsem, nincsen olyan kamasz, ki le ne fektügyek a földre.“

Ez izgalom kirajzolta magát a leányunk arczára, Borbála derékon ölelé a ragyogó szemü barátját, aztán megsugá, hogy anyjának aggodalmait miatti, szeretné eltanulni az éles fegyver titkát.

Kilesték a nagyszony eltávoztát, az ajtót elzárák, s a bátor leány hetekig oktató a férfiak véres mesterségére. Haladt a tanulás, tanító és tanítványnak buzgalma öregbedett, egy hónapnak elteltével bevégezték a megtanulni valót.

„Főstöd magad, — édes lányom?“ — kérdi az anya, lányának rózsásodó arczát megveregetve. Persze, nem gyanítá, hogy a szokatlan gyakorlat az anyja mellett gubbaszkodó leányt új életre hozta.

A vidék ez alatt rémséges megrohanások alatt nyugótt, csak a helység lón még megkímélve, — az aggodalom Lázárnét kinnal árasztá

el. E szomorúság közt az is győtré, Báday urannak négy héttel előbb öreg betűkkel írta meg, jöjjön el pénzéért, vagy tudósítsa, hová küldje a zálogváltó összeget? azonnal indítja alkalmas emberét; de a levélnek mását maig nem vehette.

A lányokat berendelte, panaszkodni akart, helyettük a ceseléd szalad be, hogy lóháton idegenek érkeztek.

„Jézus Mária, légy velünk!“ kiált az asszony fölújdedve, s az ajtó felé szaladt, hogy a leányok után tekintsen, mert ő ellenségeket várt. A pitvar ajtajából megláthatta a lórlól szálltákat, tisztességes uri embereket, kik az udvaron már a kisasszonyokat üdvözlék.

Az egyik ifju Apor László uram, a másik K. . . . , tisztességes magaviseletű fiatal levették, karddal, az akkori szokás szerint, miattuk Lázárné nagyszonyom hasztalan busulna.

A nagy ijedés nagy öröme vált, K. . . . volt az a „b i z o n y o s“, kiről idáig nem emlékeztünk meg, kinek Katalin eljegyzett mátkája vala.

„Jókor jönek kigyelmetek, — üdvözli őket a nagyszony, már napzámban is megfogadnék két ilyen kardos vitézt, vendégnek pedig annyira szeretem, hogy el sem eresztém.“

„Egy ugrásra mertünk betekinteni,“ mondja a vőlegény.

„Értem, kedves öcsém, értem, — tréfál a nagyszony — azt is tudom, hogy véletlen vetődöttk erre. No, csak menjünk a szobába.“

A fiatalok előre ereszték a nagyszonyt, a leányok követék, élénken váltva szót az érkezetekkel. Megelevenedett a ház, két fiatal férfi két leánnyal sok olyanfélt összevissza beszél, mi az az asszonyoknak maguknak nem jut eszébe. A nagyszony, természetesen, azért örült főleg, mert az ijesztetésektől most már nem félt.

„Fiu, most itt maradsz strázsának, — mondja a nagyszony magyaros bizalmassággal a vőlegényhez, — mátkádat magad legszivesebben őrizheted.“

„Hát én nem kellek valaminek?“ Enyeleg Apor László, — örök vidámságu fiatal ember.

„Persze, hogy kigyelmed is kell, — engem akar védelmezni, vagy Borbálát?“

„Tigriseket öljek, nagyszonyom?“ — mondja a fiu lelkesülve, — veresse félre nagyszonyom a harangokat, kiverem az egész helységet.“

„Bolondos fiu, — jegyzi meg Lázárné, — bizony megnevettet.“

Két nap alatt a boldogság közös volt, búnak, bánatnak hirté sem volt, s ha féltek, csak atól félhettek, hogy megint el kell válni.

„Nagyszonyom, — mondja Apor, Lázárnét a kertben egyedül találva, — apámnak megígértem, hogy holnap otthon leszek, — dobasson ki, kérem alázatosan; mett másképp nem tudok elmenni e háztól.“

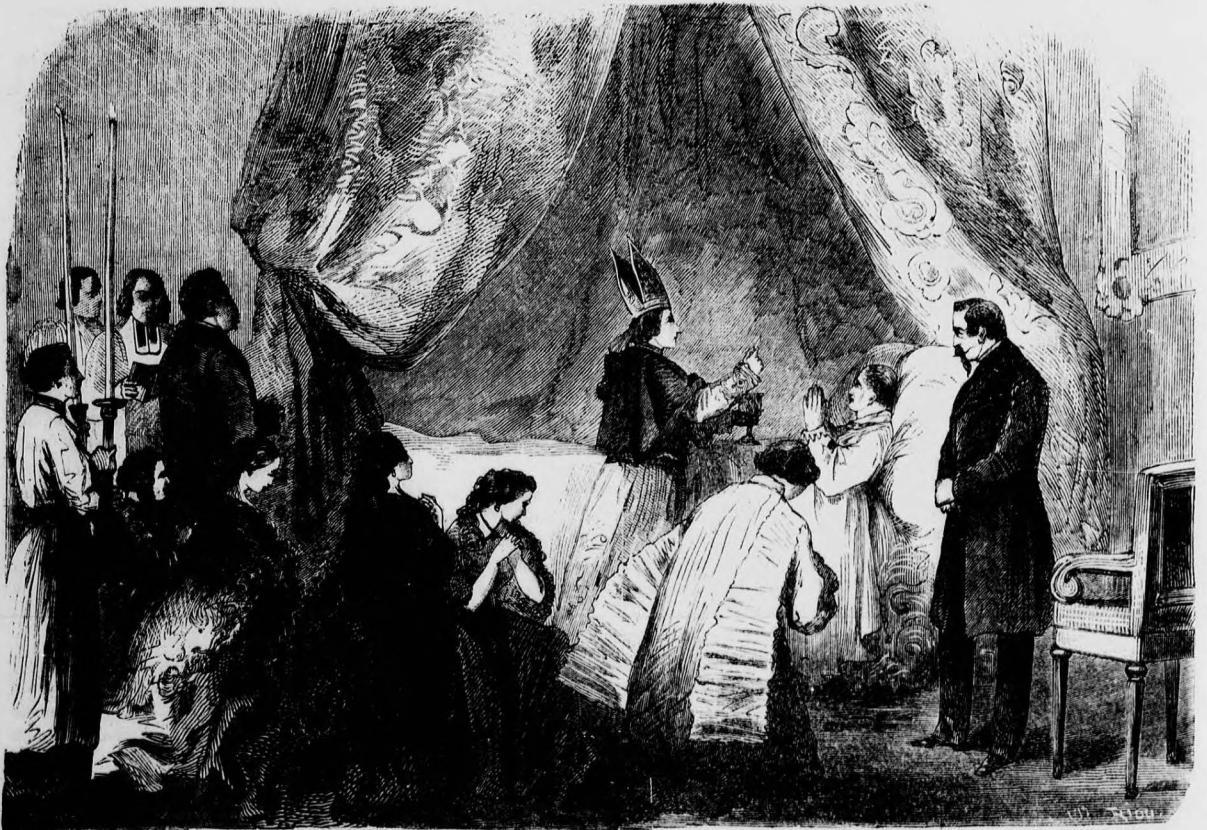
„Ezt te most azért mondtad, hogy elhagyjam.“

„Az isten is megáldaná a nagyszonyt, ha elhinné; és hogy jobban higgye, az apám is arról volt híres, hogy a mit anyámnak mondott, nem hazudáságképp mondtá, — ennek az embernek vagyok ám én fia.“

„Te eleven ördög, . . . mondja a nagyszony, — te mézesmadzagot eregetsz.“

Palota Villegenisben, hol Jerome hg. meghalt.

A párisi érsek az utolsó szentséget adja föl B. Jerome herczegnok.

„Fonjon belőle kötelet, nagyasszonyom, aztán kössön a nagy kapu sarkához.”

„Értelek, értelek, — góbé, — hanem eredj a lányokhoz, — mert most mindjárt riva fakadok előtéd.”

Apor kezét csókolta, a kéz nem vonakodék, — tehát örömmel sietett a kert mélyébe bucsunizni; mert mindketten indulandók voltak az öreg Aport meglátogatni. Ingeny nem ereszték el őket, megfogadtatták velük, hogy ötödnapra a déli harangszó itt éri már őket.

A fiuk ellovagoltak. Az elválás valamivel csendesebbé tette a lányokat, saját vidámságuk nem pótolta ki az előbbeni napok zaját, különösen kedvetlen lőn a nagyasszony, mert asszonyszokásukint, az éjjel furcsákat álmodott, a szomszéd maecskája tüzet hozott át az udvarra, s a nagyasszony az alvó cselédeket nem tudta föllármázní. Ezen fontos jelenséget a nagyasszony, váratlan gonoszra magyarázta, imádkoztatott a lányokkal, és a kaposos könyvben kerestette velük a vigasztalást.

Alig tették be a kaposos könyvet, erősen kopogtattak az ajtón.

„Jaj nekem! . . . szabab! . . . mondja, gonoszat várva az asszony.

„Írás helyett magam jöttem fiammal, — szól Bóday az ajtóköszőből belépve, és fiát is előmutatván, a szokásos üdvözlések után a kimutatott helyet elfoglalák.

„Régen vártam Bóday uram válaszát, — mondja Lázárné asszony ügyesen intve a lányoknak, hogy hagyják őket magukra, . . . egy hónapi vétkeket Bóday uram rovására mondom föl.”

„Lázárné nagyasszonyomnak epéje sincs talán?”

„A választól függ, Bóday uram, — rövid lesz vagy hosszú; a tej egy esőppnyi eczettől is összefut.”

Bóday láthatta, hogy a nagyasszony hamar csipőre találja tenni a kezét, ügyeskedő emberek módjára nagy feneket kerített, előjött ebben sógoróság, komaság, régi barátság, ezt mondtuk, azt tettük, nem vagyunk mi harapós emberek, — a beszéd folyamát pedig főleg arra irányozta, hogy megtudja, megvan-e a zálogos levél? Lázárné a nagy igazságot kihozta, megmutatta, s most már alkalmasan kérdezhető:

„A válasz van még hátra, — Bóday uram, — fakgatja az asszony, — ládám fiókjában megszámlálva, egy csomóban fekszik a pénz, s ha még toldalékja járna, azért sem kell a szomszédba futni: megkapom-e tulajdonomat?”

„Nem ágyu ez, kedves nagyasszonyom, hogy mindjárt el kelljen sütni, — ravaszkodik Bóday, — a pénz jó helyen van, a birtok hasonlóképen, . . . ámbátor egy-kettőt köhinteni is lehetne a dologban; mert ez az írás csak az öreg Lázár írománya, nálam meg majd toldaléka is akadna, minek érdemes élő emberek tanúi, de hát nem ez az első eset, hogy a kecske és a kaposztáról való példabeszédet előlrántják, — kedves nagyasszonyom.

Lázárné a tanukra hivatkozáskor elhalványodott, a hideg is borzogatta, de a „kecske és kaposzta” újra visszatértette.

„Bóday uram, — mit gondol, levélben nem volna jobb valóságos szándékát megírni, — okoskodik az asszony, — az ilyen gyarló

asszony, mint én, szereti a szót tizszer megkérdezni, — a papírosról huszszor is leolvashatnám, és ha felelnivalóm lenne, papíroson okosabbat mondanék.”

„Nem prókátornak való dolgot akarok én mondani, nagyasszonyom, — mosolyog Bóday rókaravasszággal, — mikor még az Istenben boldogult élt, és az édes apja zalogjáról beszéltünk, mondtunk ám mi olyant is, hogy nem kell ezt pénzzel váltogatni. Mi aztán értettük egymást, nagyasszonyom, hisz tudja, miről mindenről gondolnak és beszélnek az apák.”

(Vége következik.)

Bonaparte Jeromos.

Jeromos herceg, kinek élete hoszas betegségi miatt már rég veszélyben forgott, meghalt jun. 25-kén, Villegeniszi kastélyában, élte 76-ik évében. A herceg, családja körében hunyt el, miután a párisi érsek kezeiből elfogadta az utolsó halotti szentségeket.

Bonaparte Jeromos, Vestphália exkirálya, I. Napoleon legfiatalabb testvére, született Ajaccióban 1784 nov. 15-n.

Eleinte a tengerészetre adta magát, a haitii expedícióban az angoloktól üldözötve Észak-Amerikába menekült, hol néhány évig tartózkodott s 1803 táján Baltimoreban Paterson nevű kereskedő leányát nőül vette. 1805-ben ismét Franciaországba ment s 250 geneuai foglyot kiszabadítva az algiri bey kezei közül, tengerészeti pályáját ezzel bevégzte. Ezután Vandammeval együtt a 10-ik hadtest parancsnoka volt Sleziában, jan. 6-kán Boroszlóba bevonult s jun. 25-kén Glatz elfoglalásánál jelen volt. A tiltsiti békekötés következtében 1807. az újból alakított vestfalii királyságot nyerte. Napoleon, ki az amerikai növelési házasságát megsemmisíté, Sónia Dorottya württembergi hercegnővel házassítá össze, s nov. 15-kén királylányá kiáltatta ki. 1808-ban jan. 1-jén Kasselben a rendek hódolatát elfogadta — s azután a német földön mint egy keleti satrapa élt. Pénzparálás s szerelmi kalandok jellegzik uralkodását. Financziája napról napra rosszabb lábra jutott s népszerűsége mindinkább fogyott. Az akkor fölébredt német hazafiai mozgalom itt tehát annál inkább jó földre talált, de a kissé elhamarkodott s rozsol szervezett fölkelés nem sikerült.

1812 ben egy francia expedícióval Lengyelországba küldetett s pazar, fényelgő életét most már Varsóban folytató. A lipsei útközét, mely a napoleoni építményt alapjaiban megintáta, királyságát összezuanta.

Már előbb, 1813. sept. 20-kán, elkergettek az oroszok Kasselből, de oct. 17-kén alkalmat talált még egyszer visszatérni s a korona kincseit összeszedve, Párisba menekült. A párisi béke után 1814. elhagyá Franciaországot s 1815. elején Triestben volt. Az emlékezetes 100 nap alatt ismét Napoleon oldala mellett volt s Ligny és Waterloonál mint jeles, bátor katonát tüntette ki magát. Napoleon bukása után Páris ismét elhagyá, s eleinte Svájcban, majd az őrwlangeini várban tartózkodott, melyet a württembergi király nagylelkűen lakhelyeül átengedett. 1816-ban Austriába ment s Triestben tartózkodott, 1821-ben Bécs mellé Schönauba ment lakni, 1827-ben

Rómába. Lunét száműzötve, 1831 óta részint Svájcban, részint Florenzben, részint Austriában, de Belgiumban is lakott, miért is a boulognei merényletben résztvenni mondatott. 1847-n a követi kamra ideiglenes tartózkodást engedett neki Párisban. Unokaöccsének elükké s majd császárrá neveztetése után, a rokkantak kormányzójává, francia marschallá s az államtanács elnökévé neveztetett. Első házasságából Jerome Napoleon nevű fia maradt, ki 1803-ban született s Marylandban tekintélyes polgár. Második házasságából, mit a württembergi király a waterlooi csata után fel akart bontani, de a minék a hercegnő határozottan ellenszegült, három gyermeke maradt. Az első Jerome N. 1814-ben született s 1847-ben, mint württembergi ezredes halt meg. Lättitia, Matilda leánya 1820-ban szül. Triestben s 1841 óta Demidoff orosz gróf neje s Párisban lakik. Legifjabb fia József 1822-ben Triestben szül. az ismeretes Napoleon herceg, Viktor Emánuel veje. — e —

Úrnapi bucsujárás Madridban.

Az idei úrnapi bucsujárás Madridban, rendkívüli fény és ünnepélyességgel tartatott meg. A mit a vallásos szertartás emelése, az oly gazdag déli égalj nyujthat, az mind összehalmozva volt e nagyszerti vallásos ünnepélyen. Az utczák a szó valódi értelmében virágokkal voltak behintve. A paloták szőnyegekkel, szalagokkal virágfüzerekkel, földiszívte. A lakosok gyönyörű festői öltözékükben, kellemes kiegészítését képezék ez ünnepi dísznek. A királyné maga egész udvarával részt vett a bucsujárásban. Képünk e nagyszerti bucsujaratnak legszebb pontját, a Santa Maria templomba menetet tünteti föl. — e —

Catania.

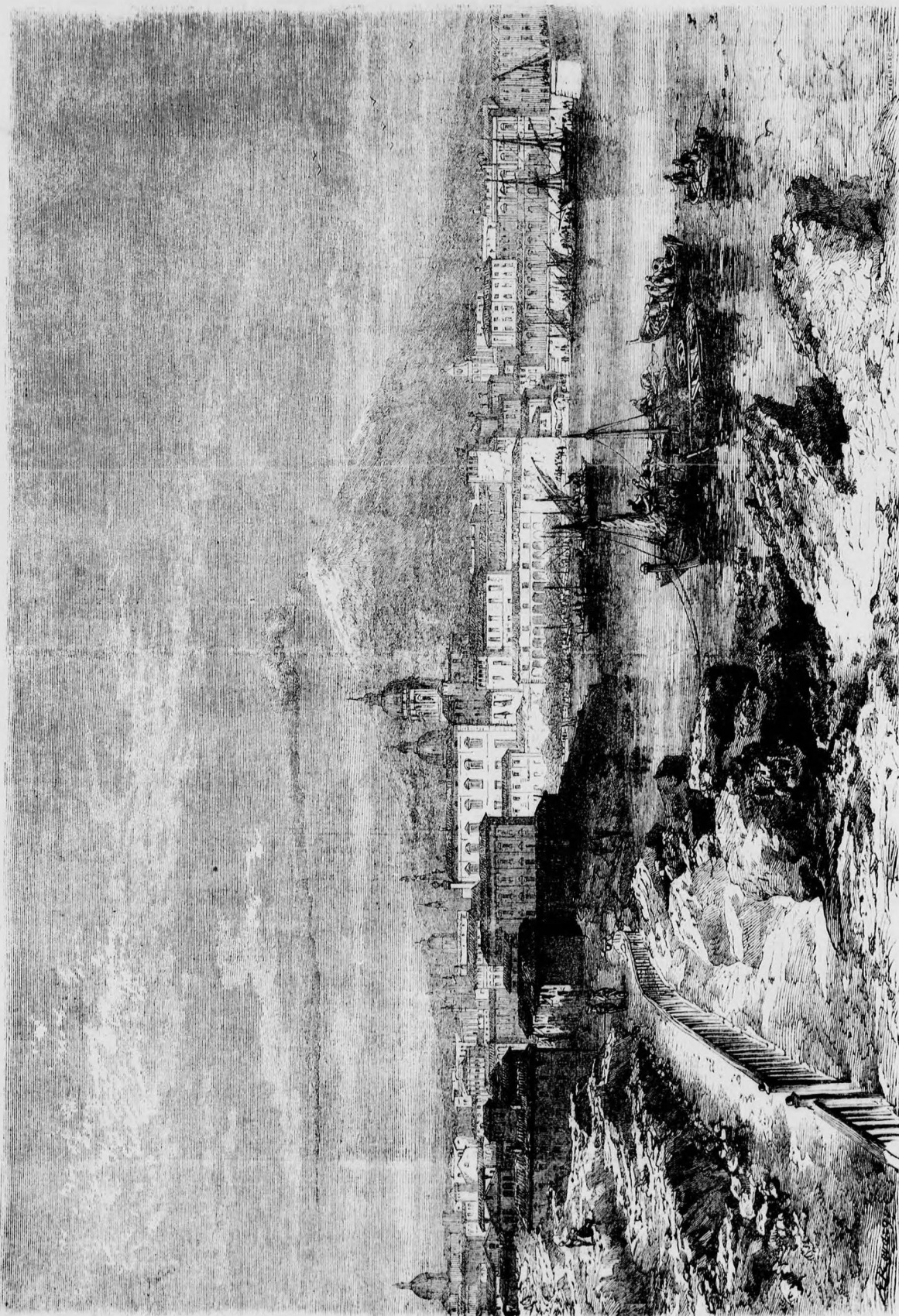
Catania, minden tekintetben egyike Sicilia legcsinosabb városainak, noha az Etna közelsége, sokat ártott régi fényének, s azt oly mértékben mint Sicilia más városai, nem őrizheté meg. Catania kellemes külsejű s gazdag város, mintegy 57,000 lakossal, van benne sok, a mi Florenzre s Pisára emlékezteti az utazót. Általában a sicíliai nép az olasz jellem sajátosságait nagy mértékben bírja; eleven lélek, könnyű felfogás, előzékenység, finomság a társadalmi életben, s az életnek vidor, gondtalan élvezése, mi a cataniai knál kellemesen hat az idegenre. Boszuvágy, türelmetlenség, alattomoság s perlekedési vágy a sicíliai legrosszabb oldalai; valamint a spanyol, ugy a sicíliai is kimeríthetlen az élecek s példabeszédekben; s az előkelőt nagyban szereti jatszani. — Catániában több régi római és görög ritkaságot találhatni, — általában e város s vidéke egyiránt sok élvezni s szemlélni valót nyujt. — e —

Horqueto, a rabló.

(Vége.)

IV.

Concetta lelkére a Manzorés-vali beszéletes mély benyomást tón. Ez által jutott an-

Carane.

Ünnepélyes szentmenet Madridban.

nak tudatára, hogy környezői közt egy sincs ki az ő érzelmeit föl bírná fogni és elvetett minden reményt, hogy valaha egy lelket talál, ki az övével együtt érezzen és az övéhez hasonló érzülettel bírjon.

„Mozt már látom,“ mondá magában sóhajtvá — „a kolostor lesz az én sirom;“ s mégis az ifjúság s azon édes álmak, melyeket az szőni szokott, föl-főlháborodtak néha e sötét gondolatok ellen, úgy, hogy az ifjú leány lelke nehéz harezok színhelyévé vált. z anyja minden eszközt s módot fölhasznál, hogy leánya fölzigzult lelkét lecsendesítse, vagy más gondolkodásra bírja.

Concetta, atyja meggyilkoltatása óta nem látta várukat. Hogy azonban anyja neki kis szórakozást szerezzen, néhány rokont és ismerőst meghítt egy napon ebédre — a várba.

Concetta nem akart anyja terveinek ellenszegülni, bármily rosszul is esett neki a szomorú színhely viszontalátása; egy nappal, az ebédre kitzűzött nap előtt tehát anyjával együtt a várba költözött. Az anyja, teljesen elfoglalva az ebéd készületeivel, vagy elfeledé e pillanatban a borzasztó jelenetet, melynek színlhelye a vár volt, vagy pedig bátor lélekkel daczolt az emlékezettel. Nem így tett Concetta. — Alig tette be lábát a várba, az atyja meggyilkoltatása óta lefolyt idő eltűnt éltötte, s a véres látvány, mely szemei előtt történt, ujra egész borzasztóságában élénken áll a szeméi előtt. Véreici gyorsan vertek, vére sebesen forgott, füleiben tompa mormogást halla, mi alatt panaszos hangon e szót vélé világosan hallani: „Boszú!“

Mindamellert az éjjeli csendes álom lecsillapítá némileg lázas ingerültségét. Midőn reggel szemeit az enyhet adó álom után fölnyitá, lelkében egészen új erőt érzé, a szokottnál vidámabban kelt föl, sőt még örömet talált rózsacsokrokkal díszített ruhájában is, melyet anyja neki ajándékozott, hogy a jelen alkalommal még szébben jelenhessék meg a vendégsereg előtt. Majdnem úgy látszott, mintha életében ma örülne először karsúsi természetnek s rózsás arcának, szíve hangosan dobogott, maga sem tudta miért; szóval egész lényén csodálatos változás látszott, úgy hogy komor-nája az öltözködés alatt alig bírá bánulatát elitkolni, s midőn avval készen volt, fölkiáltá: „A! signorának csak fátol s fehér rózsakoszorú hiányzik még, s kész menyaszony lenne.“

A meghívott vendégsereg megérkezett, s donna Luisa a legnagyobb előzékenységgel fogadott mindenkit. Az ebédnek a pompásan föl-díszített teremben épen kezdődni kellett volna, midőn Manzorés, a szokottnál még halavánnyabban belépett e szavakkal:

„Uraim és hölgyeim! tudják-e mi történt az éjjel a szomszédságban?“

A társaság ülőhelyéből nyugtalanul fölugrott, s kérte Manzorés-t, hogy magyarázná meg az egész eseményt, mire az beszélni kezdte:

„Horqueto, a rettegett rabló, társaival hirtelen Murviedro várára rohant, s azt a várúr jelenlétében tökéletesen kifosztá. Úgy látszik, ez kevésbbé látszott félni a rablótól, mint a becsületes emberektől, mert orszlányként védte magát; azt mondják némelyek, hogy meg is öletett, mások pedig, hogy megmenekült. — Félelem uralg az egész vidéken: sen-

ki nem véli magát biztosságban, Horqueto megtámadásai ellen!“

„Ó, ide nem fog merészkedni, a hol anynyi ember van,“ jegyzé meg donna Luisa, s belső nyugtalanságát titkolni igyekezett.

„Mit nem mer egy rabló!“ válaszolá Manzorés s meglehetősen udvariatlanul rángatá vállát; „de én már tettem lépéseket, elküldtem egy lovas futárt Jaénbe, és rövid idő alatt egy csapat francia dragonyos fog védelmünkre megjelenni.“

Concetta hallgatott, szíve majdnem hallhatólag dobogott. „Murviedro vára kifosztva! ő maga — talán — megölte!“ szóla mintegy magához.

„Bátorság, szép hűgom,“ fordula hozzá Manzorés, nyugalmat színlelve; „mi itt nagy számmal vagyunk, és az érkeződ segély nélkül is megtudnók magunkat védelmezni. Azonban megtámadásra alig lehet gondolni. Néhány órai időköz alatt két megtámadás — sok volna!“

„Hisz ki is félhetne itt?“ válaszolá Concetta, „én részemről nem gondolhatom, hogy a rablók, miután épen most jöt tettek nekem, majd roszat tegyenek. Ők Murviedro várát földültek, s őt talán magát megölték! Éljen Horqueto!“

„Signora!“ kiálta a legnagyobb megítkezés hangján egyike a vendégeknek.

„Bocsássom meg, uram!“ folytatá Concetta beszédét komolyan és nyugodtan; „bocsássom meg, én don César di Louvedra leánya vagyok, s épen azon helyen, melyen most állok, láttam atyámat Murviedro által kifosztatni s meggyilkoltatni!“

Az ebéd alig végződött be, midőn néhány pór lelkendezve, e szavakkal rohant a várba: „Horqueto, Horqueto! Ő jön, a rabló!“

V.

Horqueto szép ifju volt. Sötét szakál környezé piros ajkait; arca bator, — de nem kegyetlen léleknek volt tükre. Előkelő öltözétnél fogva könnyen ifju nemesnek lehet tartani valászlötényben, ha övében a két pisztoly el nem árulta volna állását. Egy pompás newfoundlandi kutyá, fekete mint őbenfa, nem mozdult oldalától.

Nem tudni, valjon ez embernek birtelen megjelenése, vagy a gyűrűnek, melyet a rabló újján viselt, megpillantása volt-e az ok, hogy Concetta anyjával s azon néhány személylyel, kiknek a menekülésre nem volt idejük, a teremben maradt, s szívet ellenállhatlanul vonzódní érzé a rablóhoz. Oly varázshatást gyakorolt jelenléte az ifju leányra, hogy annak eszébe sem jutott, anyját, ki Horqueto lábainál térdelve, könyörületét esenge, vigasztalni. A rablóvezér ezalatt a drága ezüstkészletet, az ezüst, megaranyozott virágtartókat, s egyéb drágaságokat, melyekkel az asztal fűdve volt, vizsgálgatá, a nélkül, hogy az előtte térdelő nő kérelmére választ adott volna. Azután tekinté a csodaszép leányra esett, a ki egész lelki nyugalommal egy szék karjára támaszkodva álla előtte. Horqueto elálmélkodott e jeleneten. Megszokva ijedségtől dúlt arcokat, sápadt s reszelők ajkakat, szemlélni, nem győzte eléggé bámulni ez alakot, mely menyeei jelenésként tűnt fel előtte. E szűzies szépség, e vidám szemek, s e méltóságteljes, bator alak

Horqueto lelkére épen azon varázserőt gyakorolták, a melyet Concetta mindjárt az első pillanatban érze látásánál.

„Nem, asszonyom, én nem akarom kiűcséit,“ mondá Horqueto, donna Luisát föl-emelve: „Én semmit más nem akarok, csak ama leányt — a leány az enyém!“

E szavakkal Concetta lábaihoz veté magát, karjait mellén keresztbe tevé, s lehajtá fejét, mintegy imádkozólag.

„Tedd e gyémántgyűrűt ujjamra, és én tiéd vagyok,“ válaszolá határozottan a szűz, „előre bocsavta, hogy te azt olyan újjról vontad le, mely többé nem mozog!“

„Én signor Murviedrót megöltem; lelkemre mondom, jól védé magát! A gyémántok a tusában egy kissé káprázaták szememeit. — Hanem, hála örömek — mégis sikerült át-dűfőm; az újj, melyről ezen gyűrűt lehúztam, nem mozdul többé!“

„Én tiéd vagyok! Jer!“

„Leányom! leányom!“ jajgatott donna Luisa, kezeit tördelve.

„Szegény anyám!“ E szavakkal Concetta hozzá sietett, s lassan fülebe sugá e szavakat: — „Jól tudod, eskümet meg kell tartanom.“

„De“ válaszolá az anyja, utósó erejét összedevé, „hátha van már — neje?“

„Akkor, anyám, sorsom el van döntve — mielőtt holnap a nap lemegy, ezen fehér se-lyenruha helyett, melyet nem rajtam látsz, durva gyapotszövet fogja fűdni testemet és —“

„Nekem nincs nőm“ — kiálta Horqueto, „úines feleségem! — Erre esküszöm!“

„Akkor jer,“ válaszolá a leány. „És te, jó anyám, ne sirj. Az ég megoltalmazza azokat, a kik esküjököt megtartják. Engem ne sirass, én nem leszek boldogtalan — csak néhány pillantást óka ismerem a szerelmet. — De sirasd házunk gyalázatát; hadd legyenek könyeid áldozatok, melyeket emberi előítéletek követelnek tőled azon napon, melyen Horqueto leányodat elrablá.“

„Igen, én azt teszem!“ kiálta örömtelvé a rabló, s szép zsákmányával elsietett.

VI.

Hat évvel ez esemény után a madridi műkiállításon Peblo Vega tisztelői némán és csodálattal eltelve állának e jeles festés egy családí jelenetet ábrázoló képe előtt. Ez egy pompásan díszített termet mutatott, melyben jobb részről arannyal díszített bársonyszéken egy ifju nőt leheté látni, kis gyermekével játszva, míg lábainál a szőnyegen egy gyermek, ki alig élt még őt kikeletet, egy nagy fekete newfoundlandi kutyával játszott.

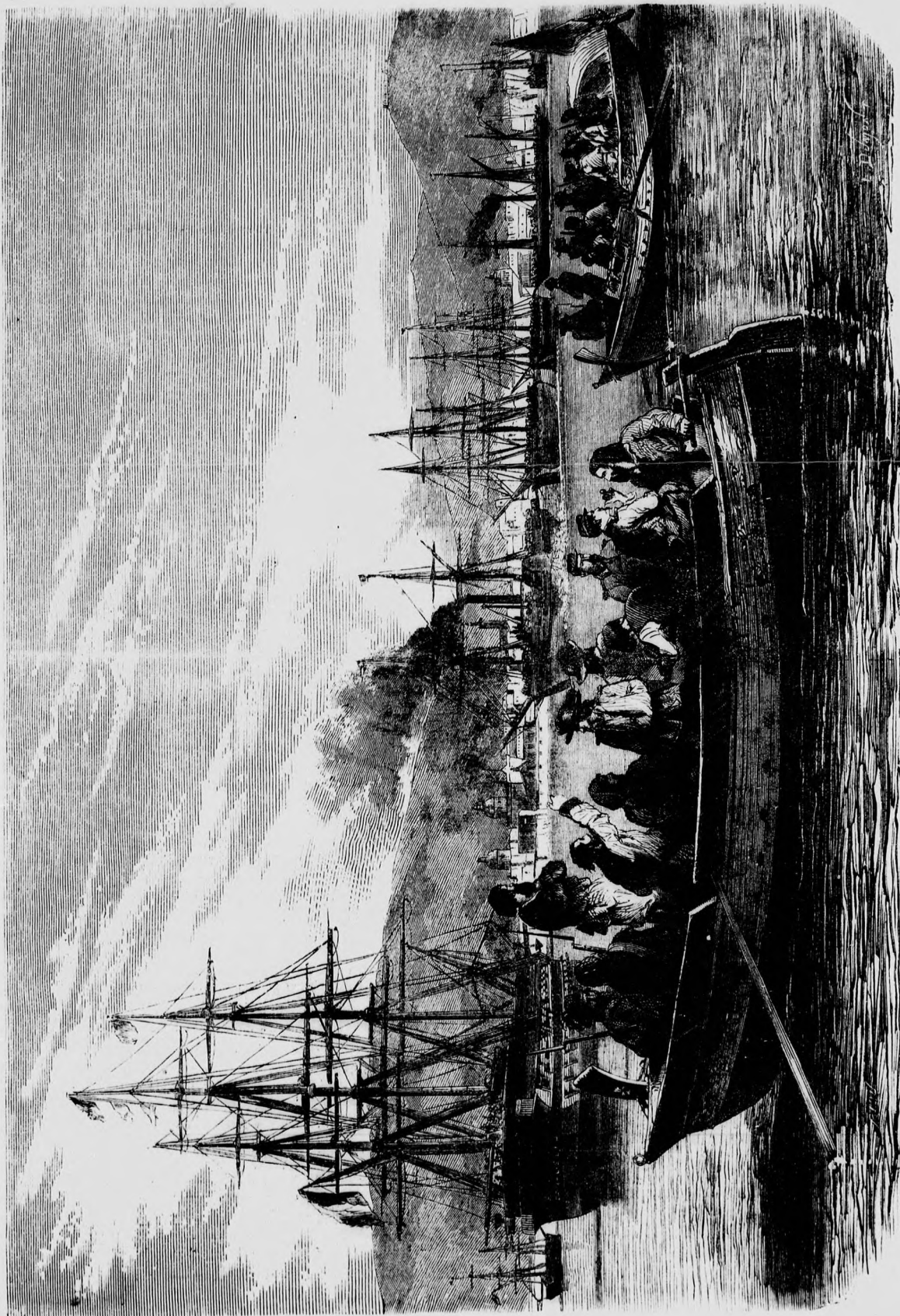
A másik oldalon látszott egy férfi, erős de jóakaró arczinyomattal, katonai öltözetben, szemeit az ifjú anyán s két gyermekén legeltetve. Az alakok életnagyságban valának festve, s a kép alatt egy kis lapon ez volt följegyezve: „Horqueto di Louvedra kapitány tula jdoná.“

A szép Concetta volt Horqueto utólsó rablása.

Lipseey László.

Igazmondások.

— Mi gyakran álmodik az ember egy jövő boldogságról, s azalatt elaluszsa a jelent!

A „Donawerth“ megérkezése Palermonál a nápolyi csapatok távozásakor.

— Könnyű ifjunak lenni az ifjukorban, de annál nehezebb és egyszersmind sebb az aggkorban.

— Gyakorold magadat az életben semmit szépségnek nem tartani, csak a jót; semmit hasznosnak, csak az igazat; semmit mulattatónak és gyönyörködötetőknek, mint a megengedtet; semmit becsületesnek, csak az igazságot; semmit irigylendőknek, csak az erényt; semmit szerencsétlenségnek, csak a vétet.

— Az ember foróbban és hivebben szereti a fölötte, mint alatta álló lelket.

— Bölcs az, a ki kicsinységekből örömet merit.

— A ki mindig azzal foglalkozik, hogy mások hibáit fölfedezze, meghal, a nélkül, hogy a magát fölföldözze volna.

— Kiki vigasztalódhatik saját hibáin, mihelyt elég ereje van azok elismerésére.

— A mit az idő tapasztalásban nyujt, az csak szomoró kárpótlás a reményekért, melyeket elvett.

— Ne közöld terveidet mindenkivel, ne hogy azok meghüszültával kigünyoltassál.

— Vannak önszeretetünknek oly sértései, melyeket legközelebbi barátunkkal sem közlünk.

— Ha igaztalanságot kell túrnód, vigasztaljon ama meggyőződés, miszerint az az igaz szerencsétlen, a ki az igaztalanságot elköveti.

— Tedd magadat mindenhol hasznossá, akkor mindenütt otthon vagy.

— Az észszel bíró embereknél dicsősége az azzal nem bírókkal közlekedésben áll.

— Ha azt akarod, hogy a magadhoz vett étekek jól essenek, akkor dolgozzál, mielőtt élvezned; — ha azt akarod, hogy szép öltönyeidnek örülhess, akkor fizesd ki azokat; — ha végre azt akarod, hogy álmód csendes és mély legyen, akkor vigy tiszta lelkiismeretet magaddal az ágyadba.

— Szerencsétlenségek keserű cseppekhez hasonlíthatók, melyek a léleknek a szerencse édességei által megromlott egészségét vissza állítják.

— A ki valami nagyot akar létrehozni, annak úgy kell élni, mintha soha sem akarna meghalni. Gyakori gondolkodás a halálról, elgyöngíti a vállalkozó szellemet.

— A nyilt lelkű ember hasonlít a méhhez, mely minden növényből mézet szí, míg ellenben a gyanakvó természetű ember a pókhoz, mely minden virágban mérget talál.

— Maguk a legelőitéletesebb emberek legkiméletlenebbül kárhoztatják mások előitéleteit.

— A becsületesség az első erkölcsi erény, a jóakarát a második, s az okosság a harmadik; ha a két első a maga valóságában nyilatkozik, okvetlen a harmadikkal kell kapcsolatban állniok.

— Három jó anyának van három rossz leánya: Az igazság szüli a gyűlölséget, a szerencse az elbizakodást, s a biztosság a veszélyt.

— Nagy tehetségek az embernek kitűntetést, nagy érdemek tekintélyt, nagy tudományosság, tiszteletet szereznek, de szeretést s vonzódat csak a jó nevelés biztosít számukra.

— Az ember több élvezetet talál, ha ajándékoz, mint ha adósságot fizeti.

— A ki tisztelése és szeretete kíván lenni, ifjukorában arra kell gondolni, hogy megőregszik, s öregségében, hogy ifju volt.

Ki a múltó . . .

Ki a múltó kinesben
Keresed tődvődet,
Míg a jót, a nemest
Csak hírből ismered;
Neved elenyészik,
Veszve boldogságod . . .
Gyujt, nem űdvőt hozott
Szegény gazdagságod.

Nézd a dal emberét!
Bárha rongyban tengett,
Ha életben nyomor
Jegyzett minden perczet:
Boldogsága romján
Rátalál űdvére,
Halhatlanságot nyujt
Gazdag szegénysége.

Bíró Imre.

Mulattató.

— A kerti csiga ez évszakban oly nálunk eldelelővé vált a párisiaknak, hogy belőle neponkint 100,000 tuczatot fogyasztanak el.

— A legborzasztóbb emberi szörnyek egyike volt Muley Arschid, marokkói császár 1672—1727. Uralkodása alatt saját kezével 5000 embernek vette fejét; ez azonban legkevesb számát teszi az általa kivégzetteknek. Ejjel, nappal új kínzásra gondolt; többek közt némelyeket szűtfűrészeltetet, mellőket összeszorítottá, s megkopaszított fejükbe izzó szegeket veretett. Saját gyermekének kezét, lábát elvágatá. Utóbb maga is rákfenében halt meg, 900 fiut s 300 leánygyermek hagyván maga után.

— Skótországban van egy társulat, mely a hajtógépeknek kiküszöbölésén dolgozik, mert a gondviselés jogaiba való törvénytelen beavatkozásnak tartja a szél mesterséges létrehozatalát.

— A Tonga-szigetek lakói oly gyűlölséggel viseltetnek a féhérek iránt, hogy az elfogottak nyelvét boszúból elvágják, s kényszerítik azt le is nyelni.

— Oroszországban azok száma, kik rabszolgákkal bírnak, 115,000-re megy; mi a népességnek négy százötödét teszi. Minden ur egymásra 100 rabszolgával bír; úgy hogy e szerint Oroszországban minden harmadik ember rabszolga. Egy férfirabszolga 400, egy nő 300, a gyermek pedig 100 ezüsttrubelen vehető meg.

— Hogy kell valamely fősvénynek sérelem nélkül tudtul adni, hogy ő piszkos ember? Csak egy darab szappant kell neki küldeni.

— Egy éltes ur, éjjel vasuton utazván, szomszédjának nem legnagyobb gyönyörtűréségére, szüntelen köhögött. „Önök irtóztató hurutja van!” szolt végre türelmetlenül az utitárs. „Orvosom ellenkező véleményben van!” — viszonoz az öreg, — „mert azt mondja, hogy ily szépen kifejtett hurutot még életében nem látott!”

— „Imádkozik-e kegyed gyakran?” kérdé valaki a büszke báró nót. „Én?” viszonoz emez — „hát mire valók volnának szolgálóm?”

— Egy valaki levelet irt kedvesének, hogy megakarja e újitani szerelmét, vagy nem? „Hamen!” — így végződött a levél — „ugy felbotlatlanul küldje vissza levelemet!”

— Egy zsidó X urnak friss ángolnát ajánlott, hozzátevéen azt is, hogy épen most kapta Amerikából. „Patvart Amerikából!” — szolt X. ur — „hiszen ez angolna bűdös!” „Khirem alhassan!” — viszonoz a zsidó — „nem az hálnguna phidhós, hanem éln!”

— A vásáron egy bicskást észrevett Iczlik, midőn épen egy darab golyócsát el akarta csenni. „Lasshan khome!” — szoltítá meg Iczlik — „azhon az árum nem adhatom!” „Az ur lássa!” — felel a szegény legény — „én másképp nem vehetem!”

Vegyes hírek.

+ A S. István társulat jul. 5-ki választmányi ülésében Török János társulati tag indítványára, elhatározotatott: hogy Sz. István napját, mint hazánk egyik védszentének ünnepét, a társulat kiváló kegyelettel űlje meg. A választmány gr. Károlyi István társulati elnök urat is, nevenapján fényes küldöttséggel fogja űdvözölni.

+ Gr. Teleky Sándor — mint egy szemtanu állítja — Párisban a legjobb egészségnek örvend, e szerint a geneai levelező azon hire, hogy a gróf Palermónál kapott sebében meghalt, teljesen alaptalan. Egyébíránt gr. Teleky Sándor nem első alkalmasint nem is utolsó, kit azon kellemetes helyzetbe jutattak az újságírók, hogy saját halálának híret olvashatá.

+ A nemz. muzeumnál az éremgyűjtemény már rendezve van s e héten a község számára is meg fog nyitattni. Ez érdekes gyűjtemény rendezési tőérdeme — pedig 40,000 darab pénz meg számlálni sem csekély dolog, hát még rendezni! — Érdy János muzeumi őrt illeti.

+ A magyar viselet hölgyeinket egy kis fényűzésre kapatta el, minek maguk közötti meggátolására a kecskeméti lelkes hölgyek elhatározták, hogy ezental csupán olesó hazai kelmékből fogják ruháikat csináltatni. Ohajtuk, hogy e tekintetben Kecskemét az legyen Magyarországnak, mi Páris az egész világnak.

+ A S. z. Fehérvárrott felállított Vörösmarty-borborra már több mint 8000 ft. gyűlt be. A „Delejti” pesti levelezője hallomás után írja, hogy hazánk több nagy fiának is szándékoznak szobrot emelni; így legelőször Hunyady Jánosnak, aztán Szilágyi Mihály, Verhóczy István s több nagy férfiuinak a régi jó időkbel.

+ Hermann bűvész midőn Madridban a spanyol királynő előtt mutatta be művészetét, a pénzszaporítást is előadta. A királynő kezébe olvasott tizenöt aranyat s midőn az összeszorított markát újra felnyitá, mindenki meglepetésére, 25 aranyat találtak ott. Erre a királynő a pénzügyminiszterhez fordult e szavakkal. „Salaverria, ez a mi emberünk, ha kifogy a pénz, ehhez kell fordulni.”

+ Örömmel halljuk, hogy a pesti ügyvédek, művészek, írók, kereskedők stb. részére is tervezetik egy kaszinó. Az ugynevezett „honoratior” osztálynak már rég idő óta nincs Pesten semmi társalgási központja, így e tervezett kaszinó, egy már régóta sajnosan érzett hiányt töltene be.

+ A magyar nők által tiz évre ala-

pitott tudományos pályázat első vagyis 1860-ki folyamának határnapjainak az első jutalomkérdésre, melynek tárgya a fűvészet, egy; a második jutalomkérdésre, melynek tárgya egy közönséges természet, öt; a harmadikra melynek tárgya egy népszerű nemzetgazdaságtan, három; a negyedikre, melynek tárgya a római irodalom története, két pályamű érkezett be. A pályázatok eredménye f. é. oct. 11-én közüléleg fog kihirdettetni.

Mi hír Budán?

— Mint előre jelentettük, e rovat írója Balaton-Füredről írja az újdonságokat. Ne is nevéssenek önök.

— Füreden minden szoba el van foglalva, és a mint a névsor mutatja, aránylag a zsidók legnagyobb számmal vannak, így szóról szóra igaz, hogy Füreden most legtöbben várják a — Messiást.

— Két hét óta Füreden minden nap esik az eső a fürdővendégek nagy gyönyörűségére. Azonban Pesten Depini fürdőjét sem igen keresik a látogatók, s ha az egész már ilyen lesz, Depini uram majd azt mondja: Da pin!

— A Balaton másfél lábbal magasabb az idén, mint tavál. No, no, Balaton néni, mit ágaskodik? még gyanuba keveredik, hogy maga is azt várja, jön-e már valaki?

— Kisfaludy szobrának esetlenségei közé tartozik a rettenetes vastag kéz. Hasonló kezeket látván egy sovány lábu arszlán, óhajtozva mondá: de szeretném az ilyen vastag kezet — lábnak.

— A nőten urak nagy szomorúságára mondhatjuk, hogy Füreden nagyon kevés lány van, és ezek is, mint mondják, menyasszonyok. Kötelessége is minden jóra való magyar embernek megházasodni; mert jól mondá a cigány, mikor sok gyermeke miatt megszólították: „Nagyságos uram, csak nem hagyhatjuk ezt a szép világot üresen medvének, farkasnak!”

— Füreden egyszerre négy magyar szerkesztő van és issza a savót. Pesten az igaz, többen is vannak, hanem azok közül egy pár, egészen mást iszik.

— Deák Ferencz Veszprémen utazott keresztül, de Füredre hiába vártuk. Vigasztalásképen mondjuk, hogy Bécsbe már ez előtt tizenegy évvel hítták; de még hívásra sem ment föl.

— Idősebb báró Rudics József ur egy irta be magát a vendégek sorába, mint Bács-Bodroghvármegyének egykori főispánja. Kénytelen vele a derék főúr, ne hogy azt mondják róla, hogy a külföldön lakik.

— Az is föltűnő, hogy a füredi kis kápolnába sokan járnak reggelenként inádkozni. Ha annyian kérjük az Istent, végre majd csak meghallgat bennünket!

— A balatonmelléki szőlősgazdák nagyon félnek, hogy az idei bor, a nyári meleg hiányában nagyon savanyó lesz. Mindenben kell vizasztalást keresni, — látok én már olyan savanyú képeket, mintha azt a szüretelendő bort már meg is itták volna.

— Veszprémben gazdasági egyelet van alakulóban, ideig már néhány százan irtak alá. Magunk is elgazdálkodnánk, ha a balatonmelléki szőlőknek fele, a Bakonyinak is fele, meg a mezőföldeknek is fele a miénk volna.

— A pápai casino ellen sok panaszt halottunk, mert, mint mondják, százhatsvan tag van, mégis csak három hirlapjuk van. Minek is, ha a tagok naponként megolvassák, hogy százhatsvan vannak, — azt hiszi némelyik, — olvassának utig elég annyit!

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Vas Gereben, lakása Sebestyéntér 3-ik szám. Kiadó Werfer Károly.

H I R D E T É S E K.

Előfizetési fölszólítás

„Képes Ujság”

második félévi folyamára.

Megbocsátható ismétlés, ha az olvasó közönségnek félevenként bejelentik a magyar lapok, hogy továbbra is életben akarnak maradni, — mert minden lappal egy hangos szót mond ki a közönség azon kérdésre, mit a haladó idő kérd: akartok-e élni?

E kérdésre igenel felelővén a közönség, a magyar lapok kötelessége az eszmék haladását érvényesíteni, a jónak és szépek fogalmát terjeszteni olyan alakban, hogy le ne vátsa rólunk az őt erőt, se meg ne undorodjunk tőle.

A „Képes Ujság” megmarad eddigi nyomán, tükre akar lenni a nemzeti életnek, azért a mult és jelenből kikeresi azon példákat, melyek mindenkor őrei voltak fennmaradásunknak. De még ezzel nem elégszünk meg, — a külföldi lapok balvéleményeinek akarjuk utját állni, hogy az eddigi szánandó békétíró helyett az önvédelem is hallassa szavát. E tekintetben a „Képes Ujság” mint eddig, ugy ezután sem hagyandja el őrállását.

Szépirodalmi és közhasznú ösmereiteink mellett a világesemények rövid vázlatát képekkel is rendszeresen bemutatjuk,

a hazai nevezetesebb eseményekről eredeti rajzokat adunk.

Ösmerve hasonló vállalatnak nehezségét, a nagy költségek mellett is iparkodtunk fogyasztani a hégagot, melyet a külföldi képes lapok mellett betöltenünk kell. Az erőkiérlet, reméljük, nem veszend el hiába; mert közönségünk jól tudja, hogy még kis kör az, mely a nemzeti irodalom terhéét viseli; de mondhatjuk, buzgalommal viseli, és e jó akaratot újra igénybe vesszük azon viszonyigéret mellett, hogy szellemi munkásságunk lankadni nem fog.

A külföldnek eseményeit, a mennyiben lapunk körébe vágnak, választékos gondnal fogjuk összeállítani, s ekkép csatornát nyitunk hazánkfiainknak arra, hogy eredeti forrásból merithessenek.

Előfizetőinknek e fél évre egy rendkívüli és gyönyörű nagy jutalom példánnyal kedveskedünk. E kép

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁNNAK BÁRÓ JÓZSIKA SÁMUELLELI UTOLSÓ TALÁLKOZÁSA DÖBLINGBEN,

a szobának eredeti rajzával.

E gyönyörű kép tegyen tanúságot, hogy előfizetőink részvétét méltányolni tudjuk.

**Előfizetési ár: egész évre 10 frt 50 uj krajczár,
fél évre 5 „ 25 „ „**

Előfizethetni: WERFER KÁROLY nyomdájában, Pesten, földunaszor. Nákóház 10-ik szám, minden cs. kir. pósthivatálnál és minden könyvkereskedésben.

Gyűjtőknek 5 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Pest, június 1-jén 1860.

Werfer Károly,
kiadó.

Vas Gereben,
laptulajdonos és felelős szerkesztő

